

Jaakobin kirje osa1.

opettaja Penzev I. , 2014

Shalom, hyvät ystävät. Jumalan avulla lähdemme tutkimaan Jaakobin kirjettä. Se on kaikkein vaikein osuus apostolien kirjoituksista.

Monet kristilliset johtajat ja tutkijat ovat päätelleet, että Jaakobin kirje on kaikkein vaikein. Monet näkevät ristiriitoja sen ja Paavalin opetuksen välillä. Tästä syystä Luther kyseenalaisti tämän tekstin mieltien, onko se apokryfinen kirjoitus. Siitä johtuen Jaakobin kirje on Raamatun lopussa. Erityisesti Lutherin elämän jälkeen sitä on niin kuin yritetty erottaa muista apostolien kirjoituksista. Jaakobin kirjeen jälkeen tulee yleensä vain Ilmestyskirja, joka tuo esille vielä enemmän kysymyksiä.

Me yritämme Jumalan avulla selvittää tätä kirjoitusta ymmärtääksemme, minkälaiselle yleisölle se oli osoitettu, ja minkälaisia aiheita siitä nousee. Minkälaista yhteyttä me voimme löytää Jaakobin kirjeestä Tooraan sekä juutalaiseen kirjallisuuteen? Vasta sen jälkeen me voimme nähdä tämän kirjeen arvon myös omassa elämässämme. Opetuksen aikana me voimme nähdä, että tässä kirjeessä ei ole minkäänlaisia vastakohtia apostolien opetusten kanssa. Sekä Jaakob että muut apostolit opettivat Tooran valossa Jumalan heille antamassa ilmestyksessä. Todennäköisesti Jaakobin kirje ei ole kovin suosittu kristillisessä yhteisössä, koska siinä tulee hyvin vahvasti esille juutalaisuus.

Voimme aloittaa tekstin tulkinnan:

”Jaakob, Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen palvelija, lähettää tervehdyksen kahdelletoista hajalla asuvalle sukukunnalle.”

Ensimmäisessä jakeessa kirjoittaja esittää oman nimensä. Hän puhuu itsestään Jumalan sekä myös Jeesuksen Kristuksen palvelijana. Se, että Jaakob kutsuu itseään Jumalan palvelijaksi, on juutalaisen perustradition mukaista. Tämän voi nähdä monissa Tanachin teksteissä, esimerkiksi Jesaja kutsuu itseään Herran palvelijaksi. Monien profeettojen tekstistä me voimme nähdä, että koko Israelia on kutsuttu Herran palvelijaksi. Jaakob ei erottele itseään, vaan päinvastoin hän kutsuu itseään sekä Jumalan että Jeesuksen Kristuksen palvelijaksi. Ehkä ensivaikutelma voi olla hämmästyttävä. Mutta jos muistamme Lähi-Idän yleisen käsityksen, että kuninkaan lähettiläs on sama kuin kuningas, silloin voimme ymmärtää. Voimme verrata Tooran tekstiin. Esim. 2. Mooseksen kirjan 14. luku ja jakeen 31 toinen osa: ” Silloin kansa pelkäsi Herraa ja uskoi Herraan ja uskoi hänen palvelijaansa Moosesta.”

Silloin kun Israel näkee, että Jumalan teko tapahtuu Mooseksen kautta, kansalle syntyy Jumalan pelko, ja niin kansa uskoi Herraan sekä myös hänen palvelijaansa Moosesta. Tässä näemme, että yhdellä verbillä kansa uskoi sekä Herraa että Moosesta.

Jaakobin kirjeen ensimmäisessä luvussa Jaakob määrittää itsensä sekä Herran Jumalan että Jeesuksen palvelijaksi.

Kenelle tämä kirje on tarkoitettu ja kirjoitettu? Ensimmäisessä jakeessa sanotaan, että se on tarkoitettu kahdelletoista sukukunnalle. Ja tämä täytyy ottaa vastaan niin kuin se on kirjoitettu. Tämä kirje on osoitettu ensisijaisesti juutalaisille. Jotkut sanovat, että siihen aikaan ei ollut niitä kahtatoista sukukuntaa, ja siksi tekstin merkitys pitää ottaa vertauskuvana. Mutta me tiedämme, että toisen temppelin aikana on ollut ihmisiä, jotka ovat edustaneet kymmentä kadonnutta sukukuntaa. Luukkaan evankeliumin toisen luvun jakeessa 36 näemme maininnan profeetta Hannasta, joka kuului Asserin sukukuntaan. ”Ja oli naisprofeetta Hanna, Fanuelin tytär, Asserin sukukuntaa.” Tekstistä voi nähdä yksimielisesti, mihin sukukuntaan hän kuului. Jaakob mainitsi, että sukukunnat ovat hajalla. Alkuperäisessä tekstissä sana hajalla on diaspora, jota käytetään hyvin yleisesti tänä päivänäkin. Se tarkoittaa juutalaisia, jotka elävät

Pyhän maan ulkopuolella. On myös hyvin merkittävää, että alkuperäinen teksti mainitsee nimenomaan tämän sanan diaspora, joka on juutalainen eikä kreikkalainen käsite. Kuitenkin alkuperäinen sana diaspora on kreikkalainen. Mutta kun me luemme tuohon aikaan kirjoitettuja tekstejä, niin niissä juutalaiset kirjoittavat sanan diaspora heprean kielellä. Eli Jaakob käytti sanaa, joka on hyvin tunnettu ja yleinen juutalaisten keskuudessa. Tämäkin voi vahvistaa sen, että Jaakobin kirje suuntautuu juutalaisille kuulijoille.

Jaakob mainitsee tässä, että lähettää tervehdyksen. Yleensä tämä tervehdys käännetään samalla kielellä kuin on kirjoitettu. Tästäkin itse sanasta voi päätellä, että se on käännetty. Eli Jaakob käyttää kreikkalaista tervehdysmallia. Mutta vaikka hän on kirjoittanut tämän tekstin kreikan kielellä, hän todennäköisesti on ajatellut sanaa shalom. Tämä kirje aloitetaan niin kuin kirjeet yleensä. Mutta nyt kun me selvitämme, kenelle tämä kirje on kirjoitettu, me näemme tämän kirjeen juutalaisen sisällön.

Toinen jae puhuu kirjeen tavoitteista. Jakeet 2 - 4: ”Veljeni, pitäkää pelkkänä ilona, kun joudutte moninaiisiin kiusauksiin tietäen, että teidän uskonne kestäväisyys koetuksissa saa aikaan kärsivällisyyttä. Ja kärsivällisyys tuottakoon täydellisen teon, että te olisitte täydelliset ja eheät ettekä missään puuttuvaliset.”

Tässä suomenkielisessä tekstissä on käytetty sanaa kiusaukset, mutta teksti on varmasti helpompi ymmärtää, jos otamme sen sijaan sanan koetukset. Toisessa ja kolmannessa jakeessa käytetty eri verbejä: kiusaukset ja koetukset. Mutta sana koetus avaa ehkä paremmin toisen jakeen sisällön. Miksi me käytämme niin paljon aikaa yhden sanan äärellä? Sen takia, että me ymmärtäisimme sen sanan, että Jumala ei ketään kiusaa. Monissa teksteissä me voimme nähdä nämä sanat. Esimerkiksi 1. Mooseksen kirjan luku 22 ja ensimmäinen jae, jossa monissa alkuperäisissä teksteissä ja käänöksissä käytetään sanaa kiusata. Ja tämä on väärin, ja koskee myös Jaakobin kirjeen 1. luvun toista jacta silloin, kun me joudumme koetukseen.

Kolmannesta jakeesta me näemme, että koetuksen jälkeen tulee hyvä tulos. Eli kärsivällisyys koetuksissa antaa hyviä tuloksia. Tässä kolmannen jakeen koetuksissa me näemme niin kuin kehotuksen. Eli sinut on tutkittu ja tehty johtopäätös, että olet sen arvoinen. Voimme tulkita niin, ettei koetus tuo hyvää tulosta vaan kärsivällisyys koetuksissa tuottaa hyvää hedelmää. Tämän tekstin sanat muistuttavat oivallisesti juutalaista kirjallisuutta tuona aikana.

Koetukset uskossa me voimme löytää esimerkiksi Jeesus ben Sirakin kirjasta. Tai Midrashin tekstistä Shemot Rabbah. Sen takia voimme sanoa, että Jaakobin kirjeen aihe on samanlainen kuin mitä muu juutalainen kirjallisuus nosti esille tuohon aikaan.

Viides jae: ”Mutta jos joltakin teistä puuttuu viisautta, anokoon sitä Jumalalta, joka antaa kaikille alttiisti ja soimaamatta, niin se hänelle annetaan.” Tämä aihe viisaudesta muistuttaa meille Sananlaskuista. Sananlaskut 2: 3 - 6 puhuu näin: ”Niin, jos kutsut ymmärrystä ja ääneesi huudat taitoa, jos haet sitä kuin hopeata ja etsit sitä kuin aarretta, silloin pääset ymmärtämään Herran pelon ja löydät Jumalan tuntemisen. Sillä Herra antaa viisautta, hänen suustansa lähtee tieto ja taito.”

Viisaus, josta me tässä luimme, ei ole niin kuin kreikkalaista filosofiaa, jota maailma tuo esille ja opettaa. Me näemme tästä, että viisaus on Jumalan tunteminen ja Jumalan pelko. Lähtökohtana on aina Jumalan pelko. Me näemme, että ihminen saa viisautta, jos hän anoo sitä Jumalalta uskon kautta. Jaak. 1: 6 - 7: ”Mutta anokoon uskossa, ollenkaan epäilemättä; sillä joka epäilee, on meren aallon kaltainen, jota tuuli ajaa ja heittelee. Älköön sellainen ihminen luulko Herralta mitään saavansa,” Tämä sananmuoto ja järjestys muistuttaa hyvin juutalaisia tekstejä siihen aikaan. Esimerkiksi aihetta ”meren aallon kaltainen, jota tuuli ajaa; ” me

voimme löytää hyvin paljon myös Uuden testamentin tekstistä. Mutta haluan nyt vielä käsitellä sanaa ”epäillä.” Ei pidä ajatella, että epäileminen tarkoittaa vaikka katekismuksen uskon perusteiden epäilemistä. Juutalainen traditio päin vastoin antaa tällä alueella ihmiselle mahdollisuuden epäillä.

Ihmiselle annetaan mahdollisuus itse tutkia ja tehdä kokemuksen kautta johtopäätöksiä, mikä on totuus. Mistä epäilyksestä Jaakob siis tässä tekstissä kirjoittaa? Vai tarkoittaako hän, että ihmisen ei pidä epäillä Jumalan olemassaoloa?

Mutta painotus ei ole siinä, minkälainen uskon periaate on, vaan siinä, että minkälainen suhde sinulla on Jumalan kanssa. Tai hengellinen kokemus tai vaikutus Jumalan läsnäolosta.

Jos ihminen haluaa saada jotain Jumalalta, hänen pitää ensin luottaa täydellisesti Jumalaan. Tästä me pääsemme ymmärtämään vielä syvemmälle, jos me katsomme 8. jaetta juutalaisesta näkökulmasta. 8. jae puhuu: ”kaksimielenen mies, epävakaa kaikilla teillään.” Tämä jae jatkaa ajatusta, mitä edellisessä jakeessa oli opetettu.

Kreikan kieli käyttää sanaa dipsichos, mikä tarkoittaa kaksihenkiä ihmistä. Tämä dipsichos-sana muistuttaa muita Raamatun paikkoja, joiden käännös on hyvin lähellä ajatusta, että kyse on sydämeistä: kaksisydäminen ihminen. Juutalaisesta näkökulmasta sydän on viisauden ja ymmärryksen keskus.

Voimme katsoa Midrashin tekstiä psalmissa 12: 3: ”He puhuvat valhetta toinen toisellensa, puhuvat liukkain huulin, kaksimielisin sydämin.” Suomenkielinen käännös on hyvä ja muistuttaa samaa käännöstä, mitä Midrashin tekstissä käytetään. Alkuperäinen teksti on käännetty: sydän ja sydän puhuvat. Eli sana sydän on käytetty kaksi kertaa. Midrash tulkitsee tätä psalmin tekstiä, että ihmisellä on kaksi sydäntä: yksi, joka kääntyy Jumalan luo ja pyytää apua, ja toinen sydän, joka kääntyy epäjumalan luokse. Ja tämä Midrash perustuu siihen, että psalmin alkuperäinen teksti kertoo meille tarkasti sydämeistä ja sydämeistä. Samanlaisen ajatuksen voimme nähdä myös Tanhumin Midrashissa. Siinä myös puhutaan:

”Kun sinä seisot rukouksessa, älä pidä kahta sydäntä, yksi Jumalalle ja toinen epäjumalalle.” Nyt me ymmärrämme, mitä Jaakob tarkoittaa kaksimielisellä miehellä.

Ihminen, joka ei täydellisesti luota Jumalaan - hän luottaa ehkä osittain - säilyttää itsellään ajatuksen, että myös jotkut epäjumalat voivat auttaa häntä. Se ei tarkoita, että hän kirjaimellisesti luottaisi vaikkapa joihinkin patsaisiin, mutta hän luottaa joihinkin tässä maailmassa toimiviin voimiin. Esimerkiksi rahaan tai valtasuhteisiin. Silloin tätä ihmistä voi sanoa kaksisydämiseksi, kaksimieliseksi.

Jumalan voimalla olemme nyt aloittaneet Jaakobin kirjeen tulkintaa, ja jos Jumala suo, jatkamme ensi oppitunnilla Jaakobin aiheita koetuksista, köyhyydestä ja rikkaudesta.